

Dag Daniš: Prezidentke Čaputovej zrejme došla trpezlivosť

- CZ24 News | 25. února 2021

SLOVENSKO: Stretnutie premiéra a predsedu parlamentu u prezidentky by sme mohli pokojne nazvať ako „koberec“.

Za normálnych okolností by sme posedenie troch najvyšších zástupcov štátu mohli vybaviť fotografiou. Ako formalitu.

Toto však nebude tento prípad.

Stretnutie iniciovala prezidentka Čaputová. V čase, keď je zjavné, že vláde sa pandemická politika vymyká z rúk – a časť verejnosti žiada hlavy. Alebo, diplomaticky povedané, vyvodenie zodpovednosti... Prezidentke zrejme dochádza trpezlivosť a cíti potrebu zakročiť.

Asi netreba dodávať, že problém nie je len v pandémii (tá predsa nepozná štátne hranice, riešia ju všade), ale hlavne v bezradnosti vlády pri riadení a rozhodovaní.

Presnejšie: v neschopnosti koalície priznať si chyby a učiť sa.

Začiatky a očakávania

Keď Matovič pred rokom nastupoval do úradu, mal pred sebou najmä jednu podstatnú výzvu: rásť spolu so svojou novou funkciou. Zlepšovať sa, pracovať na sebe a na svojom tíme.

Po roku asi málokto pochybuje, že premiérovi to nevyšlo. Veľmi názorne to ilustrujú jeho pondelkové slová. Vyhlásil, že počas prvej vlny pandémie, keď krízu osobne riadil on, bolo Slovensko medzi najlepšími na svete. Teraz, keď to nechal na odborníkov a vedcov, sme najhorší.

Takto to videl predseda vlády deň pred stretnutím s prezidentkou.

Obsah rokovania nepoznáme. Časť si však môžeme domyslieť. Premiér vopred avizoval, s čím ide do Prezidentského paláca: tvrdí, že poslúchol staršiu výzvu prezidentky a riadenie pandemických opatrení vraj prenechal expertom. A aha, ako to dopadlo...

Inak povedané, Matovič zrejme neponúkne zásadné zmeny a východisko. Nič nenasvedčuje tomu, že by vedel zmeniť prístup. A postaviť sa k samému sebe so zdravou dávkou sebakritiky (tá je vždy nevyhnutným predpokladom akéhokoľvek pokusu o zlepšenie).

Druhá strana problému

Aby sme však neboli jednostranní, ani na opačnej strane, pri Zuzane Čaputovej, nevidíme ukážkové schopnosti. Prístup prezidentky k Matovičovej vláde nie je a nikdy nebol otvorený a ústretový.

Naopak, vykazoval známky rivality a zaujatosti.

Prezidentka robila podobné chyby, aké sa vyčítajú vláde. Len ju za to médiá menej kritizovali.

Prvú vážnu chybu urobila Zuzana Čaputová v októbri pri prvom kole celoštátneho testovania. Vtedy, keď jednostranne vstúpila do hry a vyzvala, aby vláda zmenila rozsah testovania – pre údajný nedostatok zdravotníkov. Sekla sa. Lebo zdravotníci predsa len nastúpili v dostatočnom počte. Navyše, prezidentka zakročila bez toho, aby o tom osobne rokovala s predsedom vlády.

Urobila vlastne presne to isté, čo sa dlho vyčíta Matovičovi – komunikovala s vládou cez médiá.

Druhýkrát to zopakovala koncom roka, keď premiérovi odkázala – opäť cez médiá – že by sa mal stiahnuť z rozhodovania o pandemickej politike. Mnohí tomu tleskali, vyzeralo to predsa pekne... No ničomu to nepomohlo. O takýchto vážnych témach mala predsa hovoriť s predsedom vlády osobne. Nie cez kamery a statusy.

A nakoniec: aj teraz, pri téme „vyvodzovanie zodpovednosti“, išla prezidentka podľa zabehanej šablóny. Už skôr cez hovorcu naznačila, že otázky o vyvodzovaní zodpovednosti a rekonštrukcii vlády sú legitímne.

Áno, sú.

No pri prezidentke by sme očakávali, že najskôr sa stretne s lídrami koalície. Povie im, čo očakáva. A až potom výstražne dvihne prst.

Pravidlá pre všetkých

Jednoducho: najskôr treba sporné témy riešiť politicky. A až potom verejnými vyhláseniami a pózovaním. Toto pravidlo by si mali osvojiť nielen Matovič či Sulík, ale aj Čaputová. Zo všetkých troch je najvyššie postavená a mala by ísť prvá príkladom. Alebo?

Ak toto jednoduché pravidlo nefunguje na nijakom konci, ani v Prezidentskom paláci, potom hrozí, že pokusy o riešenia nezaberú. A následné stretnutia sa zvrhnú na vzájomné výčitky. Teda na prehlbovanie konfliktu.

Tak to mohlo byť aj v utorok u prezidentky.

Mimochodom, zvláštny a nie veľmi efektívny prístup Čaputovej k Matovičovi môže mať hlbšie príčiny. Možno podobné, aké sme videli pri poslancovi Miroslavovi Kollárovi, ktorý odišiel zo strany Za ľudí a z koalície.

Projekcie progresívcov

Zuzana Čaputová, pôvodom podpredsedníčka Progresívneho Slovenska, mala zrejme celkom iné predstavy o vláde ako voliči. V roku 2019, keď nastúpila do úradu, rátala s úspechom PS, prípadne novej Kiskovej strany. Dlhو to vyzeralo tak, že tieto strany budú kostrou novej vlády. S Matovičom či Borisom Kollárom sa za spoločným stolom veľmi nerátalo.

Nakoniec to dopadlo opačne, ako vyzerali projekcie progresívcov. Tí, ktorých odpisovali, sú jadrom novej vlády. A tí, ktorí sa tu rozbíhali do pozície premiéra, sú mimo parlamentu. Obaja. Truban aj Kiska.

Slovom, z pohľadu prezidentky a jej ľudí je Matovičova vláda „čierny pasažier“. Nieкто, kto sedí na mieste, kde sa rátalo s inými. Zrejme preto je jej postoj k vláde skôr chladný a kritický ako konštruktívny.

Samozrejme, prezidentka má nárok na vlastné politické preferencie a postoje voči vláde. Len by sme sa potom nemali čudovať, že jej kritika a intervencie veľmi nefungujú.

Napokon, celé stretnutie pôsobilo ako formalita. Povinná jazda. Najskôr tu boli kritické vyhlásenia hlavy štátu o „vyvodzovaní zodpovednosti“. Potom narýchlo zvolané stretnutie. Matovič s Kollárom sa o tom dozvedeli len necelý deň vopred. Bez toho, aby mali vopred dohodnutý alebo predrokováný program.

Vyzeralo to tak, že prezidentka si len potrebovala odbiť štandardný postup predtým, než dá ďalšie verejné vyhlásenie namierené proti vláde.

Ak to trochu preženieme, prezidentke došla trpezlivosť, ktorú vlastne pri Matovičovej vláde nikdy nemala.

Záver: áno, výhrady prezidentky voči vláde sú v mnohom celkom oprávnené. Kríza sa stupňuje, vláda ukazuje alibizmus a bezradnosť. Hlava štátu mala zakročiť a aj zakročila.

Problém je len v tom, že Zuzana Čaputová pri tom robí podobné začiatocnicke chyby ako tí, ktorých si predvolala.

A s veľmi podobnými pracovnými „výsledkami“.

Autor: Dag Daniš

Zdroj: <https://www.postoj.sk/>